

MILOU
HALBESMA

Met 'groots en meeslepend' kunnen we uit de voeten

Milou Halbesma, directeur Turing Foundation

Directeur van Turing Foundation Milou Halbesma (1967) wil het liefst in een vroeg stadium – het vliegwielmoment – betrokken worden bij aanvragen voor tentoonstellingen.

Gerda J. van Ham

Portretfoto: Chris Reinewald

Is Turing Foundation een fonds of een sponsor?

↓

'Het is een Nederlands Vermogensfonds voor erkende Goede Doelen. We zijn vooral in Afrika actief in het onderwijs, de leprabestrijding en natuurbescherming, en in Nederland binnen de kunst, inclusief poëzie en klassieke muziek.'

Wat zijn de doelstellingen voor cultuur?

↓

'Meer mensen laten genieten van beeldende kunsten en het ambitieniveau van musea verhogen. We willen een beslissende financiële bijdrage leveren aan tentoonstellingen met kunstwerken die anders alleen in het buitenland te zien zouden zijn. We verbinden graag en met trots onze naam aan projecten zoals de Turing Museumbus, de Turing Nationale Gedichtenwedstrijd en de Turing Toekenning.'

Maakt elk museum of culturele instelling een kans?

↓

'Kort gezegd zien we graag dat musea een tentoonstellingsconcept indienen van een hoog niveau, met buitenlandse bruiklenen, een gedegen marketingplan en een inhoudelijke relatie met de eigen collectie. We participeren niet in de persoonlijke ontwikkeling van kunstenaars en verstrekken ook geen beurzen. Monumentenzorg, educatie, archivering, websites, videokunst, design en mode vallen buiten de boot.'

Hoe toets je of een museaal project voldoet aan de voorwaarden?

↓

'Door de aanvragen goed te toetsen aan ons beleid. Achteraf toetsen we onze eigen beslissing met projectevaluaties. Turing Foundation is een lerende organisatie, we worden steeds betere beoordelaars. We keren 80% van het toegekende bedrag uit. Mocht de doelstelling niet zijn gehaald, dan betalen we de resterende 20% niet.'

Tot voor kort waren vsbfonds, Prins Bernhard Cultuur Fonds en Mondriaan Stichting de belangrijke subsidieverstrekkers. De Turing Foundation kwam uit het niets met stip. Hoe kon dat zo snel gaan?

↓

'In het oprichtingsjaar 2006 staken we veel tijd en energie in het bepalen van beleidslijnen. Beleid als graadmeter. Bij de lancering werden we voorpaginanieuws, ook het nos Journaal opende met onze komst. We raakten bij de juiste mensen bekend. En we hebben een substantieel bedrag te verdelen. Het achtergrondverhaal spreekt ook jonge ondernemers aan die hun verdiende geld op een verantwoorde manier willen besteden. Uniek voor Nederland. Het logo van de vlinder suggereert dat we geassocieerd willen worden met een breed spectrum aan onderwerpen. In 2009 financierden we onder meer de brieveneditie van Vincent van Gogh en exposities over Mauve, Meijer de Haan, Paris Central, Theo van Doesburg en de internationale avant-garde, Elizabeth Peyton en Niet Normaal.'

Waarin onderscheidt Turing Foundation zich van andere subsidieverstrekkers?

↓

'We worden in het culturele veld gewaardeerd omdat we snel beslissen. Het bestuur komt vijfmaal per jaar bijeen, de lijnen in onze organisatie zijn kort. De directie maakt de voorselectie, wijst af en het bestuur beslist. We werken niet met een uitgebreid netwerk van commissies. Indien nodig raadplegen we wel adviseurs. Ons fonds is niet alleen een brievenbus. We zijn ook een actieve speler en katalysator. Soms honoreren we een aanvraag niet, maar vinden we de instelling wel interessant. Dan volgt een uitnodiging voor een gesprek en ontstaan nieuwe initiatieven, zoals de Turing Museumbus voor Rotterdamse scholen, met als partners Museum Boijmans Van Beuningen en het Chabot Museum.'

Ons fonds is niet alleen een brievenbus.

Je werkte bij het Centraal Museum als manager marketing en publiciteit. Nu zit je als beoordelaar aan de andere kant van de tafel. Hoe verhouden die twee functies zich tot elkaar?

↓

'Tijdens mijn studie interesseerde ik mij al voor non-profit organisaties. Bij het Centraal Museum ging ik met directeur Sjarel Ex langs hoofdkantoren van het bedrijfsleven en fondsen in Utrecht. We hielden veel presentaties, onder andere voor Panorama 2000 en de heropening.

MH privé

Rolmodel?

↓

'In Togo ontmoette ik een ingenieur die in armzalige omstandigheden scholen bouwt. Hij studeerde in Montpellier en kon in Frankrijk met zijn talenten veel geld verdienen. Maar hij ging terug naar zijn geboorteland. Dat soort bijzondere mensen zijn mijn helden.'

Geheime passie?

↓

'Reizen is een passie, vooral naar Afrika, een fantastisch continent dat in het Westen vaak in een negatief daglicht staat. Ook een passie zijn documentaires. Ik ga bijvoorbeeld graag naar IDFA, het Amsterdamse documentairefestival. Ik zit dan dagen in het donker. Het voelt als een soort spijbelen. Mijn mobiel staat uit en ik ben opeens in een andere wereld beland.'

Wat moet het depot der vergetelheid in?

↓

'Geen objecten maar gedrag. Misplaatste arrogantie ergert me.'

Vervolgens formuleerde ik de sponsorcontracten met tegenprestaties. Het verwerven van de eerste sponsor is psychologisch gezien een strategische overwinning. Heb je die binnen, dan volgen er meer. Vanuit die baan leerde ik de kunstwereld goed kennen. In mijn huidige functie herken ik dat vliegwielmoment.

Een relatie met een sponsor is per definitie een afhankelijke relatie die onder druk kan komen te staan.

Daarom wil de Turing Foundation in een vroeg stadium hoofdbegunstiger worden. In die startfase is er namelijk nog van alles mogelijk. Tentoonstellingsconcepten in het juiste perspectief beoordelen is een vereiste voor goede resultaten. Een uitgewerkte financiële en marketingstrategie is van vitaal belang.'

Hoe onafhankelijk kun je opereren?

↓

'Professionaliteit en integriteit staan bij ons hoog in het vaandel. Dat dwingt ons tot scherpte. Ik ben geneigd om bij bekenden de lat nog hoger te leggen, omdat de kunstwereld klein is. Bij de Turing Toekenning aan het tentoonstellingsplan Mike Kelley (450.000 euro) van het Stedelijk Museum, in mei 2009, kregen we kritiek. Een van onze bestuursleden, secretaris Alexander Ribbink, stond op het punt voorzitter te worden van de Raad van Toezicht van het Stedelijk Museum Amsterdam. Maar die toekenning was voordien zorgvuldig afgewogen. De kritiek verstomde vlug.'

Grote instellingen hebben problemen met het financieren van tentoonstellingen. Kleine provinciale musea halen de buikriem aan.

↓

'Musea moeten creatief zijn en met elkaar samen willen werken. Een relatie met een sponsor is per definitie een afhankelijke relatie die onder druk kan komen te staan. Stel daarom structurele bronnen veilig. Een museum moet

eigen inkomsten genereren. Commercieel inzicht is onontbeerlijk, niet alleen vakinhoudelijke kennis. Ik wil ook een lans breken voor het privé-mecenaat. Die traditie raakte na de Gouden Eeuw in de vergetelheid. Hoogleraar filantropie Theo Schuyt noemt deze tijd de nieuwe gouden eeuw van de filantropie. Geld bij leven schenken, zoals het echtpaar Geelen met de oprichting van de Turing Foundation deed, verdient navolging. Particulier initiatief moet in Nederland nog veel meer gestimuleerd worden. Kijk naar Amerika. Daar kunnen wij een voorbeeld aan nemen.'

Wat is de toverformule voor een aanvraag?

↓

'Werk een realistisch scenario uit voor de *impossible dreams*. Dat deed het Bonnefantenmuseum in Maastricht. Ze konden de expositie over de Amerikaanse *star artist* Elizabeth Peyton niet bekostigen. Nu exposeren ze als eerste museum in Europa 85 werken van haar.

Hoe crisisbestendig is het kapitaal van Turing?

↓

'Na de beursgang van navigatiebedrijf TomTom, in 2006, doneerde het echtpaar Geelen honderd miljoen euro. Elk jaar wordt vijf miljoen euro aan gehonoreerde projecten uitgekeerd. Dat donatiebedrag is keurig belegd, het grootste deel in obligaties. De rest in wereldwijde fondsen die vanwege de crisis momenteel minder rendement opleveren. Toch is er geen reden tot zorg. Turing Foundation belegt uiterst zorgvuldig op de lange termijn. Dat genereert minder winst, maar in tijden van kredietcrisis is er ook minder verlies.'

^

Informatie over aanvragen en voorwaarden:
turingfoundation.org

Turing Foundation

De Turing Foundation is in 2006 opgericht door Pieter en Françoise Geelen en gefinancierd uit de opbrengsten van de beursgang van TomTom nv. De naam is een eerbetoon aan Alan Turing (1912-1954), de Britse wetenschapper en grondlegger van de moderne computer-

wetenschap. Zijn Turing Machine vormt de grondslag van de complexiteitstheorie. Turing verbrak in de Tweede Wereldoorlog de Enigmacode waarmee Duitse onderzeeërs hun communicatie versleutelden.

Turing aan een vroege computer.

